



Manresa 2022

Pla director

(Síntesi. 1 abril 2014)



Ajuntament de Manresa

Pla director del projecte Manresa 2022

(Síntesi)

1. INTRODUCCIÓ	3
2. MANRESA 2022: UNA OPORTUNITAT PER A LA CIUTAT	4
3. MANRESA 2022: TORNAR IGNASI A LA CIUTAT.....	7
3.1. Manresa és camí	9
3.1.1. Adequació dels nodes ignasians.....	10
3.1.2. Adequació dels camins ignasians	13
3.1.3. L'adequació del Centre Històric	14
3.2. Manresa és acollida.....	15
3.2.1. Convidar a la visita i l'estada a la ciutat	15
3.2.2. Acollir i allotjar els visitants	16
3.3. Manresa és llum	17
3.3.1. Ignasi, icona de Manresa. Sant Ignasi, icona al món.	17
3.3.2. Manresa, ciutat amb ànima.....	18
3.3.3. Valorar i dinamitzar el Centre Històric.....	18
4. MANRESA 2013-2022: EL PROCÉS.....	19

1. INTRODUCCIÓ

La commemoració del **500 aniversari de l'estada de sant Ignasi de Loiola a Manresa** s'escaurà l'any 2022. A través del Santuari de la Cova i del Camí Ignasià, la Companyia de Jesús aposta per convertir la ciutat en un pol d'atracció per a pelegrins i turistes. Paral·lelament, la pertinença de l'actual Sant Pare a l'orde jesuïta ha contribuït a desvetllar arreu del món un major interès per l'univers ignasià, fet que sens dubte repercutirà en la commemoració. L'impacte de tot plegat conflueix, en definitiva, en l'horitzó del 2022.

Manresa té davant seu **un repte estratègic** que es considera clau per al seu desenvolupament i posicionament: **l'adaptació de la ciutat a la commemoració i el seu aprofitament turístic, cultural i comercial**, com també **la coordinació** pressupostària i d'acció de totes les **àrees de govern** concernides, tenint en compte els diferents **agents implicats**.

D'acord amb aquest objectiu, s'ha elaborat el present **Pla director Manresa 2022**, un document de caràcter estratègic que aporta les **orientacions** necessàries per a facilitar a l'Ajuntament la **presa de decisions** en les actuacions que calgui emprendre i la seva **adaptació al procés** obert que comporta la commemoració.

Amb aquesta finalitat s'ha portat a terme un **procés participatiu** d'informació i consulta amb diversos **agents** en cadascun dels àmbits d'actuació. També s'han tingut en compte diferents **contextos**: el **context turístic** de la ciutat i el **marc de la commemoració pròpiament dita**, sense deixar de banda experiències arreu del món en l'àmbit del turisme espiritual i religiós (centres de pelegrinatge, etc.).

2. MANRESA 2022: UNA OPORTUNITAT PER A LA CIUTAT

Arran de la commemoració la **Companyia de Jesús** es prepara per **consolidar la Cova** en un centre d'espiritualitat d'abast mundial i endegar el **Camí Ignasià**, amb la voluntat de convertir-lo en un referent de pelegrinatge i turisme religiós.

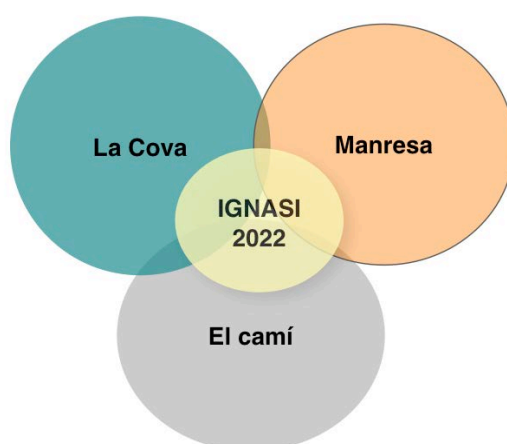
L'any 2022 és, doncs, una **fita per a la Cova, l'orde jesuïta i l'Església** en general, amb una **dimensió estrictament religiosa**.

Manresa aspira a pronunciar-se de manera proactiva, celebrant la commemoració i aprofitant l'avinentsa des d'una **dimensió ciutadana, per a la revitalització i la projecció cultural, social i econòmica de la ciutat**.

Per tot plegat, el projecte neix amb tres objectius principals:

- Celebrar i acollir la commemoració ignasiana.
- Preparar i adequar la ciutat, especialment el Centre Històric.
- Posicionar la ciutat com un referent del turisme espiritual i de pelegrinatge.

Manresa 2022 és la confluència entre la Ciutat, la Cova i el Camí



La visió de la ciutat del 2022

La visió que justifica el projecte és la d'una ciutat que hagi millorat l'autoestima i recuperat la centralitat i el dinamisme, amb capacitat d'atracció turística i dinamització econòmica i social, i que es presenti i es projecti internacionalment. Això, ho ha de fer complementant la visió de la Cova i la del Camí amb la de la ciutat.

Visió de la Cova 2022

1. L'experiència ignasiana genuïna. La Cova és un centre internacional d'espiritualitat que ofereix pràctica, estudi i formació sobre l'experiència ignasiana genuïna.
2. Noves formes de descobrir i endinsar-se en l'espiritualitat a partir de la interioritat.
3. Especial atenció a l'adolescència i la joventut.
4. Universalitat. La Cova sent la universalitat com a constitutiva de la seva missió.

Visió del Camí Ignasià

El 2022 el Camí Ignasià és referent internacional com a itinerari cultural i espiritual, que rescata els valors històrico-culturals locals i ignasians i satisfà les necessitats de creixement i transformació personal i d'oci dels caminants.

La missió del projecte ha de complementar –des d'una dimensió més laica i generalista– **la de la Cova i el Camí**. Per això es plantegen els **objectius** següents:

Missió del Projecte Manresa 2022

1. **Aprofitar un esdeveniment espiritual de relleu mundial** per assolir **objectius d'interès general** per a tota la ciutadania.
2. **Preparar la ciutat per a l'esdeveniment**, tot generant entusiasme i **autoestima** entre els manresans i **corresponsabilitzant** tots els sectors.
3. **Fer d'Ignasi un referent** i una icona de la ciutat per projectar-la al món.
4. **Posar el Centre Històric al centre d'interès** ciutadà i turístic, **adequant-lo** per a rebre visitants i tenint-lo també en condicions per als manresans.
5. **Posicionar la Manresa ignasiana com a destinació turística**, en el marc de l'oferta interior i de turisme religiós i internacional, i també per al turisme familiar, accessible, sostenible i responsable.
6. Fer de Manresa la **capital ignasiana** a Catalunya.
7. **Generar activitat ciutadana, cultural, comercial** i econòmica.

A partir d'aquests objectius, el Pla estableix aquells **aspectes que són determinants** estratègicament:

1. **Els destinataris són els manresans** –els ciutadans– i els **visitants** –els turistes.
2. **Es contemples tres dimensions temporals:**
 - curt termini, la Manresa de 2015-6 (possible any jubilar);
 - mitjà termini, la Manresa de 2022 (500 aniversari).
 - llarg termini, la Manresa referent turístic i de pelegrinatge.
3. **Es té en compte el context econòmic** i escenaris alternatius. El projecte no ha de representar **cap inversió extra** per a la ciutat. S'haurà de preveure l'esponsorització privada a partir de **programes de mecenatge**. Paral·lelament, caldrà tenir en compte la **inversió privada**.
4. **Els plans estratègics de ciutat** no tan sols han de condicionar, sinó també guiar.
5. Cal el suport estratègic de les institucions catalanes, pel fet de tractar-se d'un projecte **d'interès nacional**.
6. Es preveu una **estratègia internacional** en el desplegament del projecte, ateses les dimensions i l'impacte que es vol assolir.



3. MANRESA 2022: TORNAR IGNASI A LA CIUTAT

El projecte pretén aconseguir que Ignasi esdevingui un referent per a l'imaginari col·lectiu i un element d'identificació externa i d'atracció de **visitants**.

Tornar Ignasi a la ciutat

La commemoració té dues lectures en el temps i en l'espai per al relat d'Ignasi a la ciutat:

1. **Any 1522: Manresa acull i il·lustra Ignasi.** Ignasi explica la ciutat gòtica.
2. **Any 1622: Ignasi és canonitzat.** Sant Ignasi explica la ciutat barroca.

La síntesi del relat manresà d'Ignasi és la seva **experiència a la ciutat**.

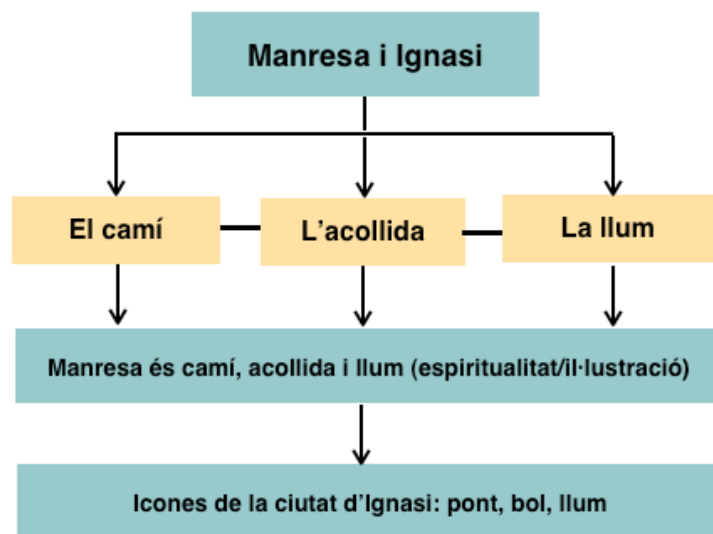
Manresa és camí, és acollida i és llum

La relació entre Manresa i Ignasi es basaria, per tant, en aquests **filos conductors**:

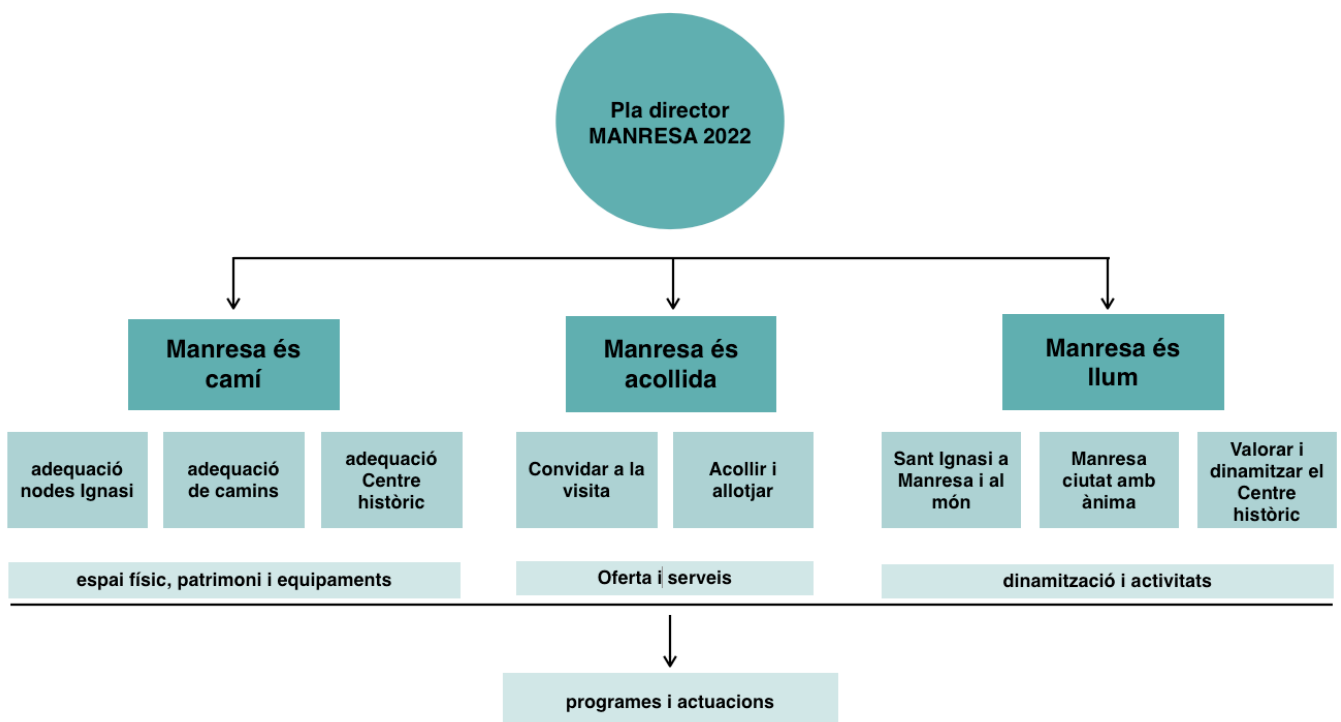
1. **Manresa és camí:** el **Camí Ignasià** duu fins a la ciutat i la comunica amb el món. El **Pont Vell** és el símbol del Camí.
2. **Manresa és acollida:** l'estada d'Ignasi a Manresa és una història d'acollida, de confraternitat, d'hospitalitat. L'**escudella –el bol–** d'Ignasi conservat a la Cova és el símbol de l'acollida.
3. **Manresa és llum:** una de les icones de Manresa és la **Llum**. La llum ens remet a la idea d'**espiritualitat**, la que troba Ignasi a la ciutat. La llum de la Séquia, de la maredéu de l'Alba i de la il·lustració d'Ignasi.

El pont, el bol i la llum

Tots tres són símbols civils de la ciutat, que la vinculen a l'univers ignasià.



La **relació entre Manresa i Ignasi** es basaria en aquests **filos conductors** que es desenvolupen en **8 apartats, 56 programes i més de 170 actuacions**. Cadascun dels eixos determina una estratègia d'intervenció complementària. El Camí s'enfoca a la millora de l'**espai físic, el patrimoni i els equipaments** de la ciutat; l'Acollida se centra en les estructures i les actuacions en l'**oferta i els serveis** als visitants; la Llum fa referència a les **activitats de dinamització cultural, artística i social** a l'entorn del patrimoni i la figura d'Ignasi.



3.1. Manresa és camí

Valorar i dignificar els llocs ignasians per conscienciar la ciutadania sobre la seva història i presentar-los als visitants.

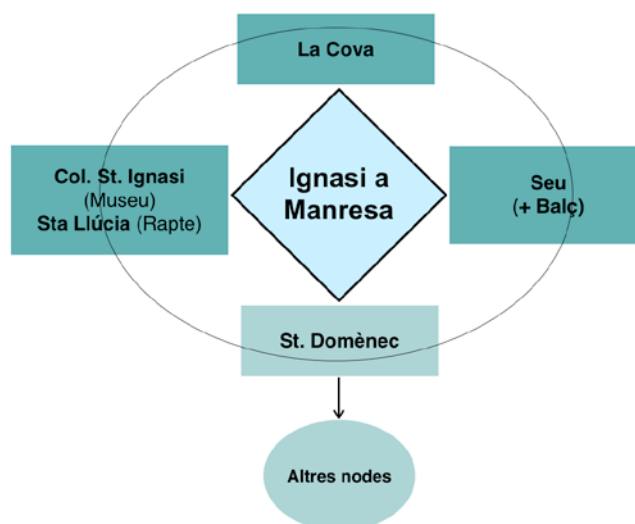
La Ruta Ignasiana a Manresa consta de 22 nodes (llocs, espais, elements) i **camins relacionats amb Ignasi**, des de les dues dimensions històriques a través de les quals es pot viure l'experiència ignasiana: **la Manresa que acollí i il·lustrà Ignasi i la Manresa que en recorda l'empremta.**

La Ruta parteix de **4 nodes visitables principals** que enllacen amb els **altres nodes complementaris** de la visita a la ciutat.

1. Nodes visitables principals

- **Cova** (Santuari, Coveta i Museu): representa i explica la figura del sant, l'obra de la Companyia i el Centre Internacional d'Espiritualitat.
- **Museu Comarcal (antic Col·legi de Sant Ignasi) – Capella del Rapte (antic Hospital de Sta Llúcia)**: expliquen l'art i la societat posteriors a Ignasi.
- **Seu-carrer del Balç**: representa i explica l'art i la societat en temps d'Ignasi.
- **Plaça Sant Domènec (antic Convent dels Predicadors)**: representa i explica la Manresa que Ignasi va viure i que ja no existeix. És el pol central de l'interès turístic de la ruta per la ciutat. Condueix el visitant al centre de la ciutat.

La Ruta Ignasiana: la visita i l'experiència ignasiana a Manresa

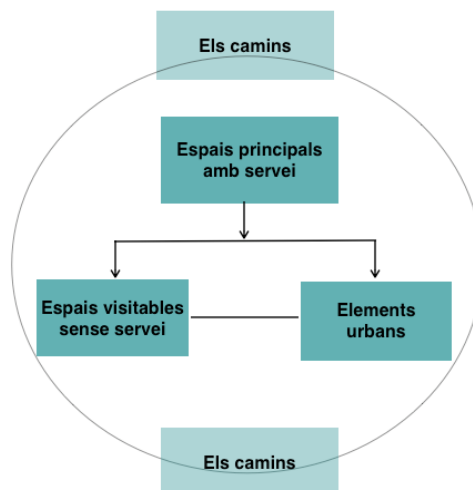


Aquest sistema museístic i patrimonial permet ordenar la **visita a la Ruta Ignasiana en quatre modalitats**, segons l'estada i l'experiència que es busqui: Visita essencial; Visita urbana; Visita extramurs; Escapades ignasianes. Manresa ha d'exercir la **capitalitat ignasiana a Catalunya** i esdevenir destinació i distribuïdor de pelegrins i visitants.

3.1.1. Adequació dels nodes ignasians

Els **22 nodes** que conformen la ruta per la ciutat s'agrupen en quatre categories, d'acord amb les seves **característiques** com a llocs visitables i les necessitats **d'intervenció** que plantegin:

Els 22 nodes de la Ruta Ignasiana a Manresa



En el cas dels **nodes principals**, cadascun té un **programa d'intervenció específic** i en els altres es proposen diverses intervencions ad-hoc que s'ajustaran als criteris d'actuació generals que definirà el **projecte executiu per a l'adequació de la Ruta Ignasiana**, que elaborarà l'Ajuntament.

ESPAIS PRINCIPALS AMB SERVEI (resum d'actuacions principals)

1. **Cova:** adequació a les visites segons el Pla de Rehabilitació general de la Cova; centre d'interpretació sobre el viatge d'Ignasi i la seva transformació espiritual; senyalització del conjunt patrimonial; adequació de l'entorn per a la recepció de visitants i els fluxos de vehicles i vianants.
2. **Museu Comarcal (antic Col·legi):** adequació de l'edifici; museïtzació de la petjada ignasiana; agençament del claustre i habilitació d'un espai d'acollida de visitants.
3. **Capella del Rapte (antic Hospital):** urbanització de la plaça (accés al Museu); museïtzació de l'episodi del Rapte; agençament del conjunt monumental.
4. **Basílica de la Seu:** habilitació d'un nou espai museïtzat a partir del tresor de la basílica; millora de la gestió turística i la visita al museu; museïtzació de l'actual capella de Sant Josep com a espai ignasià.
5. **Centre d'interpretació del carrer del Balç:** possibilitat d'allargar el circuit de la visita i desenvolupar paquets de visita conjunta amb la Seu.
6. **Plaça de Sant Domènec (antic Convent dels Predicadors):** creació un espai museïtzat a partir de les restes del claustre i conjunt escultòric a la plaça.



La Cova. Santuari i casa d'exercicis

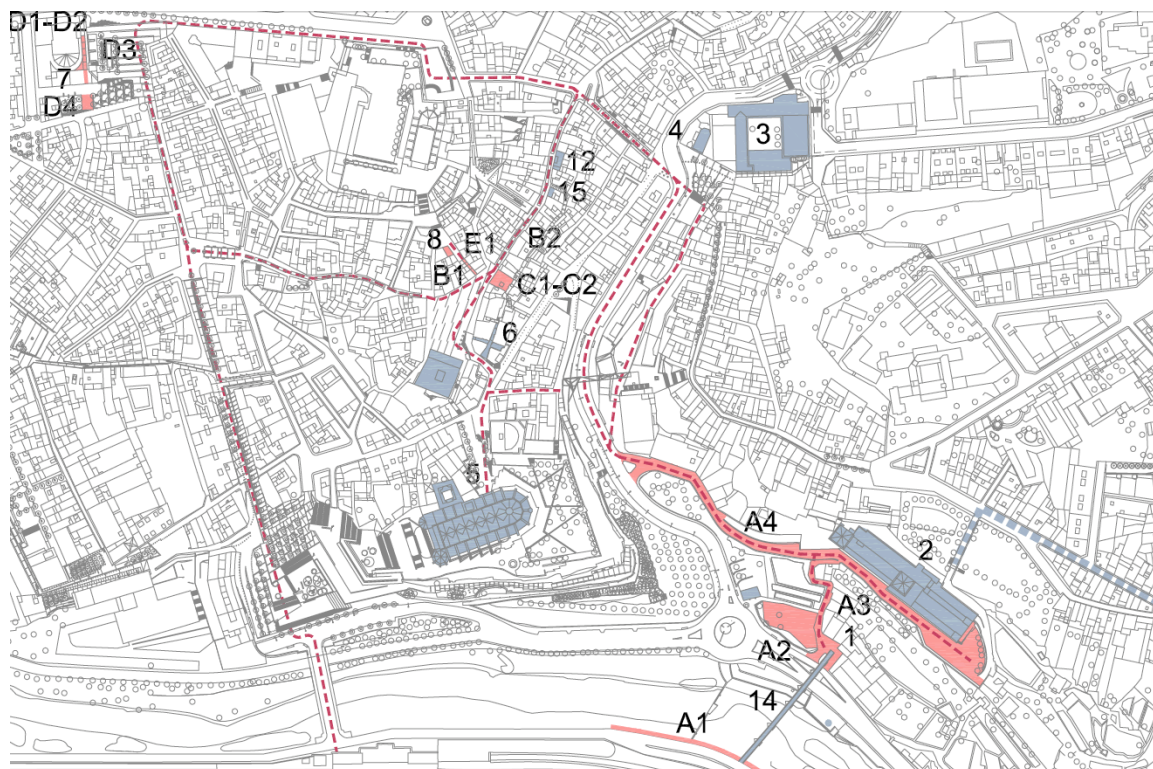


La Basílica de la Seu i el Pont Vell



Antic Col·legi de Sant Ignasi i Capella del rapte. El carrer del Balç i l'antic convent dels Predicadors i Església de Sant Pere Màrtir

Els 22 nodes i camins ignasians



Espais visitables amb servei

- 1.Cova
- 2.Museu Comarcal (antic Col·legi de Sant Ignasi)
- 3.Capella del Rapte (antic Hospital de Santa Llúcia)
- 4.Basílica de la Seu
- 5.Centre d'interpretació del carrer del Balç
- 6.Plaça de Sant Domènec (antic Convent dels Predicadors)

Espais visitables sense servei

- 7.Capella de Sant Ignasi Malalt.
- 8.Convent de Santa Clara
- 9.Santuari de la Salut-masia de les Marcetes (Viladordis)

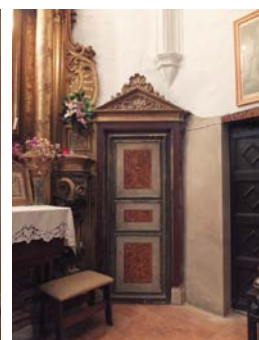
- 10.Sant Pau (ermita i dipòsit d'aigua)
- 11.Can Canyelles (Sobrerroca, 30)
- 12.Alberg del Carme (antic convent i església del Carme)

Elements urbans

- 13.Torre de Santa Caterina
- 14.Pont Vell (inclou antiga Capella i creu de la Guia, Creu de Beuys, Capella de Sant Marc)
- 15.Pou de la Gallina (i capella)
- 16.Creu del Tort
- 17.Creu de la Culla
- 18.Pou de Llum (Exímia Il·lustració)

Camins

- 19.Camí de Montserrat (Camí del Pelegrí fins a Manresa): de Montserrat a Santa Caterina
- 20.Camí de Santa Caterina (Camí del Pelegrí, tram final): de Santa Caterina a la Cova
- 21.Camí de la Vall del Paradís al Pou de Llum i Sant Pau (Camí de la Il·lustració)
- 22.Camí de la Cova a Viladordis (Camí del Comiat)



3.1.2. Adequació dels camins ignasians

- **Camí de Montserrat (Camí del Pelegrí fins a Manresa):** de Montserrat a Santa Caterina.
- **Camí de Santa Caterina (Camí del pelegrí, tram final):** de Santa Caterina a la Cova.
- **Camí de la Vall del Paradís al Pou de llum i Sant Pau (Camí de la Il·lustració).**
- **Camí de la Cova a Viladordis (Camí del Comiat).**

El Puigcardener i la Cova són el nucli d'una xarxa de camins de **caràcter històric, natural i paisatgístic** que conformen també la **façana històrica** de la ciutat. Ateses les seves connotacions, són un atractiu de primer ordre.

Aquests camins demanen un **tractament i adequació bàsics** a partir d'accions d'arranjament, senyalització, il·luminació (trams urbans) i manteniment i custòdia.



Balconada del Pou de Llum. Torre Santa Caterina. Pont Vell i Camí Ignasià arribant a Santa Caterina.

3.1.3. L'adequació del Centre Històric¹

Posar el Centre Històric de Manresa al centre d'interès ciutadà i turístic. Ha de ser un espai endreçat i acollidor per viure-hi i per acollir els visitants.

La majoria de les accions que es proposen **incideixen directament en el Centre Històric i la ciutat antiga, on Ignasi es fa present**. Per aquest motiu, les actuacions han d'anar al compàs de la **millora general de la ciutat** i del Centre Històric, especialment en aquells aspectes que condicionen la **qualitat de l'espai públic**. Això és especialment rellevant pel que fa a l'entorn urbà dels **nodes ignasians**. Per això es proposen actuacions en el marc de:

- 1. Consideracions en el planejament urbanístic (POUM):** incidir en el POUM per definir el futur del Centre Històric.
- 2. Millora de la mobilitat: aparcament i senyalització:** preveure nous aparcaments i millorar la senyalització direccional i per a vianants.
- 3. Funcionalitat, comoditat i embelliment dels espais públics:** incidir en l'espai públic i dotar-lo de funcionalitat, bellesa i valor.
- 4. Assegurar un manteniment satisfactori de carrers i places:** programa de neteja i manteniment específic per al Centre Històric.



¹ Moltes actuacions es basen en el treball *Estudi del potencial de desenvolupament turístic i comercial del Centre Històric de Manresa* (Ajuntament de Manresa, maig, 2013), que proposa una visió estratègica centrada en el barri per millorar-ne la qualitat de vida en l'horitzó del 2022.

3.2. Manresa és acollida

La ciutat s'ha de preparar per a rebre visitants i cal que els aculli convenientment perquè servin un bon record de l'estada, igual que va fer amb Ignasi fa 500 anys.

L'objectiu ha de ser **atreure els pelegrins (visitants) i acollir-los amb hospitalitat**, tot oferint-los la visita i **descoberta de Manresa**. Amb aquesta finalitat es proposa els programes i actuacions que s'exposen.



L'atracció de visitants ha de ser un objectiu de ciutat. L'acolliment i l'hospitalitat han de ser marca de ciutat: Manresa, ciutat acollidora i amable

3.2.1. Convidar a la visita i l'estada a la ciutat

La ciutat ha de tenir capacitat d'atracció de pelegrins i turistes

Per a això es proposen els següents programes d'actuació:

1. **Marca i identitat corporativa de Manresa 2022.**
2. **Pla de màrqueting.**
3. **Prescriptors Manresa 2022**, per promocionar el projecte.
4. **Atenció i informació turística:** a l'entorn de la figura de sant Ignasi i la ciutat, el camí i la seva relació amb Catalunya.
5. **Manresa 2.0/2.2:** posicionament en les xarxes i les noves tecnologies.
6. **Productes manresans i ignasians:** creació de marxandatge propi.
7. **Altres propostes de visita a la ciutat**

3.2.2. Acollir i allotjar els visitants

Els pelegrins han de descobrir sant Ignasi a la ciutat i la ciutat a través d'Ignasi

Els visitants no s'han de limitar a la Cova, sinó que han d'entrar a la ciutat i visitar almenys tres punts més: el Museu Comarcal (antic Col·legi de Sant Ignasi), la Capella del Rapte (antic Hospital de Santa Llúcia), el conjunt Seu-Balç i Sant Domènec (antic convent dels Predicadors). Per a això, es proposen els **programes** següents:

1. **Acollida ciutadana:** accions i programes de benvinguda i acollida.
2. **Acollida religiosa:** serveis religiosos a la Cova, la Seu i la capella del Rapte.
3. **Allotjament per a pelegrins:** definir una oferta d'allotjament variada.
4. **Ignasi a taula:** promoure una oferta enogastronòmica *ad hoc*.

3.3. Manresa és llum

El tercer eix estratègic gira a l'entorn de **la llum**, entesa com a **icona manresana** i també com a símbol de l'esperit, de l'ànima d'una ciutat dinàmica socialment i econòmicament, amb una gran tradició i projecció cultural.



3.3.1. Ignasi, icona de Manresa. Sant Ignasi, icona al món.

Ignasi no ha de ser només una icona i un reclam turístic i promocional de la ciutat i el principal **referent de projecció** internacional, sinó que **ha de formar part de la identitat manresana**, com a mite que és de la seva història.

Per a això, es proposen alguns programes de **sensibilització ciutadana i de projecció de la ciutat**:

1. **Història i recerca sobre l'època d'Ignasi**: programa de beques.
2. **Ignasi a l'escola**: dossier pedagògic, auca i joc de la Manresa del s. XVI.
3. **Ignasi, en audiovisual**: documental sobre la figura de sant Ignasi.
4. **El nom de Manresa i Ignasi**: fer dels noms *Manresa* i *Ignasi* un dels eixos promocionals del programa.
5. **Ignasi de Festa**: actuacions festives de caràcter popular.
6. **Sexenni cultural ignasià. Manresa 2016-2022**: programa d'esdeveniments culturals amb la implicació del teixit associatiu.
7. **Vinculació Manresa-Montserrat i Manresa-Barcelona**: col·laborar amb els llocs ignasians de Catalunya i promoure la visita ignasiana a Montserrat.
8. **Ruta dels santuaris (Manresa-Montserrat-Verdú)**:
9. **Agermanaments del Camí Ignasià**: vincles amb nodes del camí català, Azpeitia i Loiola i altres nodes i DO vitícoles.
10. **Partenariats internacionals**: Camí Ignasià europeu; ciutats amb fundadors jesuïtes; altres de turisme religiós i cultural (Württemberg, Assís...).
11. **Vincles amb la xarxa mundial de la Companyia de Jesús**

3.3.2. Manresa, ciutat amb ànima

Es **desenvoluparà un programa d'activitats a l'entorn** de tres eixos relacionats amb l'**espiritualitat**, entesa en el sentit més ampli:

1. **Manresa, ciutat del *benser***: explorar la dimensió compresa entre el benestar personal i l'espiritualitat (salut, coneixement...).
2. **Manresa solidària, projecte Lluís Espinal**: programa de suport als més desfavorits, amb Cristianisme i Justícia / Fundació L. Espinal.
3. **Manresa, ciutat d'interconfessionalitat**: fer de Manresa un referent de la interconfessionalitat i consolidar-lo com a punt de trobada regular.
4. **Manresa-Cova, pol de formació empresarial i gestió de capacitats**: programes formatius d'àmbit empresarial en el marc del llegat ignasià.

3.3.3. Valorar i dinamitzar el Centre Històric.

Descobrir el Centre Històric i apropar-lo a la ciutat. El Centre Històric, punt de partida de la ciutat

La valoració del llegat ignasià implica la **valoració del patrimoni**, centrat en gran mesura a l'entorn del Centre Històric i la ciutat antiga. Cal promoure el coneixement del propi patrimoni per **reforçar la identitat i l'autoestima** dels manresans. La commemoració ha de permetre convertir el **Centre Històric en un espai central de la visita a la ciutat**, però també pot servir per **dinamitzar-lo ciutadanament**.

1. **Campanya ciutadana d'autoestima per al Centre Històric.**
2. **Programa de difusió i valoració del patrimoni a la ciutat**
3. **Projecte d'identitat i notorietat de Manresa al voltant de la Llum**: impulsar el concepte *ciutat de la Llum*, en què confluirien la festa, el patrimoni i l'enllumenat.
4. **Atractors de capitalitat**: equipaments supralocals i atractors culturals i creatius
5. **Atractors comercials**: el comerç com a element indispensable lligat al turisme i al foment d'un entorn comercial viu i patrimonial.

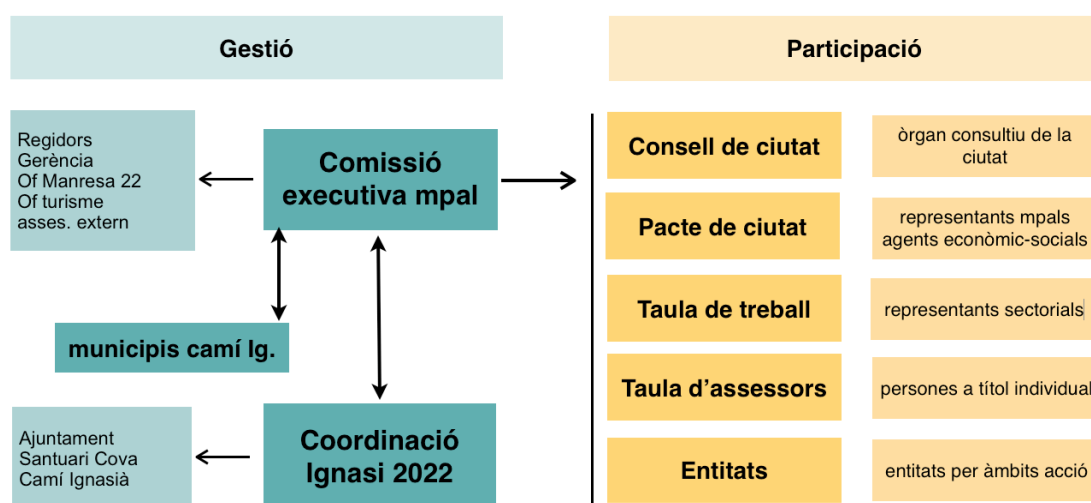
4. MANRESA 2013-2022: EL PROCÉS

El procés i calendari del Pla director Manresa 2022 s'articula en les fases següents:

- **Fase 1** (desembre 2013-febrer 2014): definició de l'estratègia.
- **Fase 2** (març 2014): establiment del pla d'accions.
- **Fase 3** (març 2014-2022): seguiment i execució del pla d'accions d'acord amb les prioritats i la disponibilitat pressupostària.

El Pla director es vincula i es complementa paral·lelament amb altres **plans i programes de la ciutat**. I contempla una estructura de gestió interna de l'Ajuntament i de coordinació i participació amb altres agents implicats i, també, l'avaluació del projecte.

Estructura de gestió i participació del Projecte Manresa 2022



El finançament de les propostes de programes i actuacions del Pla director **no ha de comportar una inversió de recursos municipals extraordinària**, sinó que ha de basar-se, d'una banda, en els recursos ordinaris de l'Ajuntament i, d'altra banda, a obtenir-ne d'extraordinaris a partir d'altres administracions i del mecenatge i la inversió privada.